

LENI SARIS

En zo begon het

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

De smalle straat was boordevol geluid, want op de hoek, dicht bij het pleintje, stond een draaiorgel en strooide, begeleid door tromgeroffel, een gamma aan vrolijke tonen kwistig in het rond. Rondom het pierement verzamelden zich de kinderen, die genoten van het lawaai en van de kleurige poppen aan de voorzijde, maar er waren er ook, die alleen maar belangstelling hadden voor dat wonderlijke, geheimzinnige boek-met-gaatjes.

Het oude huis op de hoek van het pleintje stond daar toch niet zo verlaten te dromen als het bij de eerste oogopslag leek. Op het balkon stond een jongeman, hij floot het wijsje mee. Het was prettig om even de studieboeken weg te duwen en te genieten van de afleiding die zo'n onverwachte golf muziek van de straat bracht.

Het kleine grut uit de straten achter het plein dacht er blijkbaar ook zo over. Weliswaar hadden de kinderen er geen studieboeken voor in de steek hoeven te laten, maar ze trokken achter het orgel aan, zoals volgens de legende de kinderschaar eens achter de rattenvanger

van Hamelen was aangehuppeld.

Geïnteresseerd keek de student naar de kinderen. Twee jongetjes imiteerden, met heilige ijver beziend, de orgeldraaijer en vooral het gebaar waarmee hij, zonder zijn zware werk te onderbreken, de hand aan het draaiende wiel verwisselde, was zo wonderlijk dat ze daarom alleen al het verlangen koesterden om later ook achter een draaiorgel te mogen lopen. Toen werd de belangstelling van Alexander Paluda opeens getrokken door het kleine meisje dat bij de groep kinderen stond en toch niet dicht genoeg om erbij te horen. Hij had wel eens meer kinderen zien dansen bij het orgel, maar dit was anders. Het meisje behoorde niet tot het type dat achter draaiorgels aanloopt en bovendien danste ze niet echt. Ze stond stil en wipte ritmisch mee, omdat ze blijkbaar niet kon stilstaan als ze muziek hoorde. Geboeid bleef hij kijken. Het had iets onwerkelijks. Ze leek op een frêle figuurtje dat op een speeldoosje steeds hetzelfde dansje doet. Ze kon hoogstens een jaar of elf zijn. Lex stoof naar binnen, greep zijn camera en sprong met twee treden tegelijk de trappen af. Fotograferen was de grootste hobby in zijn leven. Hij had gefotografeerd vanaf het ogenblik dat hij als achtjarig jochie

een goedkope camera had gekregen. Een paar keer had hij bij fotowedstrijden eerste prijzen behaald met zijn inzending en in de loop der jaren hadden zijn opnamen door talent, oefening en strenge zelfkritiek een graad van perfectie bereikt waardoor iedere foto een juweel werd. Hij had beslist geen hekel aan zijn ingenieursstudie en was bereid die, vooral terwille van zijn ouders, af te maken. Hij leerde vlot, zonder veel inspanning en zo bleef er altijd nog ruimschoots tijd voor zijn grote liefde: de fotografie. Alex zonder zijn toestel was ondenkbaar, het vergezelde hem overal en zo kon het gebeuren dat hij op die gedenkwaardige lentemiddag, zittend op de stoep van zijn ouderlijk huis, een foto maakte van het kleine meisje bij het orgel. Hij slenterde dichterbij en vlug knipte hij nogmaals, maar nu had ze het gezien. Ze stond stil en keek wantrouwend toen hij dichterbij kwam, maar ze bleef toch staan.

‘Waarom hebt u die foto gemaakt?’ Alex had nog nooit zeegroene ogen gezien, maar de grote kinderogen hadden die kleur. Ze stonden in het mooiste gezichtje dat hij ooit tegengekomen was en het zwarte haar, strak weggetrokken, danste op haar rug in een zware, krullen-

de bos, die met een groen lint was samengebonden.

‘Waarom loop jij achter het orgel?’ was zijn wedervraag.

Ze probeerde brutaal te kijken, maar dat lukte toch niet erg. Langzaam kwam er een schuldbewuste blik in haar ogen. Ze vouwde haar handen op haar rug en schoffelde met haar voet een paar kiezelsteentjes heen en weer.

‘Zo maar...’ zei ze vaag. ‘Ik vond de muziek leuk. Ik moest een boodschap doen, het ging vanzelf.’

Met schrik drong het tot het kind door hoe lang ze achter het orgel had aangedrenteld en ze had nog wel een boodschap voor miss Hopkins mogen doen!

‘Ik moet weg, hoor,’ zei ze ongerust en ze glimlachte naar hem.

Alex fronste, onaangenaam getroffen zijn wenkbrauwen. Die glimlach vertelde onomwonden dat dit kleine ding zich al volkomen bewust was van haar schoonheid en dat ze de uitwerking van haar stralende glimlach precies kende.

‘Je bent een ondeugend nest,’ zei hij bits. ‘Het past je helemaal niet om hier te staan dan-

sen en te... lachen!’

Het klonk dwaas en hij wist het. In de ogen van het meisje begon het te vonken.

‘Het gaat je niets aan,’ zei ze rad. ‘Ik ben wel eens méér weggelopen, hoor, en mijn naam is niet “nest”, maar “Merel”!’

Toen draaide zij zich om en schoot als een pijl uit een boog weg.

Alexander had het nakijken. Eerst was hij boos, toen verbluft en ten slotte won zijn gevoel voor humor het. Enfin, het kind mocht dan een over het paard getilde schoonheid zijn, het had in ieder geval een foto opgeleverd waarvan hij veel verwachtte.

Merel rende met grote soepele sprongen terug naar school. Ze was leerlinge aan het Koninklijk Conservatorium om de eenvoudige reden dat ze vanaf haar prilste jaren nooit een ander ideaal had gekend dan danseres te worden. Als zesjarige had ze haar oom en tante, bij wie ze in huis was, overgehaald om haar naar een balletklasje te laten gaan. Aangezien alles wat Merel wilde gewoonlijk ook gebeurde, kreeg ze haar zin en later had de familie zich ernstig afgevraagd wat ze moesten doen om Merels dansbezetenheid in de juiste banen te leiden.

De oprichting van de eerste school voor volledige opleiding in de danskunst kwam voor heel wat toekomstige danseresjes als de verhoring van een gebed. Op die school kregen de kinderen niet alleen balletles, maar ook het gewone onderwijs, waarbij ook godsdienstlessen niet vergeten werden.

De heerlijkste vakken voor de danseressen in de dop waren natuurlijk de lessen in ritmiek en muziek. Als ze verder gevorderd waren, kregen ze ook ballethistorie. Het was nu ook weer niet zo dat iedere moeder of vader hun kinderen daar nu maar geplaatst konden krijgen, omdat zijzelf vonden dat het kind talentvol was. Merel slaagde glorieus voor het eerste toelatingsexamen en omdat het beroep van danseres buitengewoon moeilijk en heel zwaar was, volgde er een strenge medische keuring, waar Merel, ondanks haar frêle uiterlijk, met glans doorheen rolde.

Binnen tien minuten had Merel het oude gebouw bereikt, waar ze zich volkomen thuisvoelde.

‘Waar kom je vandaan, Merel?’ De stem van de jonge donkerogige miss Hopkins klonk verwijtend. ‘Je bent drie kwartier weggeweest en je had in een kwartier terug kunnen zijn. Heb

je moeten wachten?’

Even aarzelde Merel, dan haalde ze de schouders op. Ze verstond miss Hopkins heel goed, maar antwoorden in het Engels bracht moeilijkheden mee. Ze wilde er niet om joken, maar ze wist op geen stukken na wat ‘pierement’ in het Engels was. Ze stotterde iets over ‘street’ en ‘music’.

Miss Hopkins keek de plotseling heel rustig geworden kleedkamer eens door. De meisjes waren allemaal al klaar, ze hadden hun maillots en balletschoentjes aan en volgden met kennelijk plezier het stuntelige, half Engelse, half Nederlandse gesprek. Merel maakte een maaiende beweging met haar rechterarm.

‘O, I see!’ knikte miss Hopkins haastig.

Merel holde weg, schoot met een razende vaart uit haar jurk en in haar maillot, slipte in haar balletschoentjes en wilde achter haar vriendinnen aan draven, maar een stevige hand op haar schouder hield haar tegen.

‘Je haar, Merel!’ Het klonk scherp.

‘O, gunst, ik vergat het!’ Merel griste de donkere vracht bijeen, knoedelde het geheel slordig in een haarnet en strikte er een felgekleurde band omheen.

Een paar minuten later stond ze tussen

de anderen aan de barre. Er was zelfs geen schijn meer van giechelen of stilletjes fluisteren, alleen maar overgegeven aandacht voor de docerende stem van miss Hopkins en diep ontzag voor haar scherpe ogen, die nooit faalden en zelfs de kleinste afwijking ontdekten. Merel deed altijd erg haar best. Ze gaf zich iedere les opnieuw de opdracht om zo goed op te letten en haar oefeningen zo te doen dat ze geen enkele opmerking kreeg, maar dat lukte haar zelden. Zelfs als je dacht dat je het goed deed, dan zag miss Hopkins dat je je voet toch nog verkeerd zette en als je dan zeker wist dat het nu in orde was met die voet, dan tikte het stokje van miss Hopkins, waarmee ze de maat sloeg, waarschuwend tegen je knie. Ongeduldig en capricieus als Merel gewoonlijk was, zodra ze danste kon het haar niet schelen al moest ze tien maal dezelfde oefening herhalen.

Merel had er met haar twaalf jaren al drie van de zeven jaren, die de opleiding duurde, opzitten.

‘Ik zou niet kunnen léven zonder dansen,’ had ze eens ernstig gezegd tegen haar oudere zuster.

Tina had er eerst om gelachen, omdat het zo

eigenwijs klonk, maar dat het, ondanks dat, de waarheid was, daaraan twijfelden ze geen van allen.

‘De ster van de familie!’ had Thierry gezegd en hij had er spottend een buiging bij gemaakt.

De ster van de familie had bij die gelegenheid ongracieuus haar tong uitgestoken.

Na afloop van de balletles was het tijd om naar huis te gaan. Merel ging meestal alleen, ze had weinig vriendinnen en ze miste ze blijkbaar ook niet. De andere meisjes vonden dat Merel verbeelding had en helemaal uit de lucht gegrepen was dat ook niet. Toch stak zelfs op deze leeftijd de jaloezie al een beetje de kop op, omdat Merel nu eenmaal een plaatjesmooi snuitje had.

Merel was al bijna aan het eind van de straat toen ze werd ingehaald door de zusjes Ans en Lyda Stratemans.

‘Waar kwam jij zo laat vandaan?’ wilde Lyda weten. ‘Miss Hopkins was al minstens tien keer gaan kijken waar je bleef.’

‘O, zo maar gewandeld,’ zei Merel vaag. ‘Het was mooi weer en ik had er opeens zo’n zin in. Er was een... een man... of nee, eigenlijk nog wel een beetje een jongen, maar toch al echt groot en die heeft een foto van me gemaakt.’